

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/62/2022
Identifikačné číslo spisu: 1413203148
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1413203148.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. L., narodeného X. P. XXXX, B., P. Q. XXXX/XX, zastúpeného Mgr. Oliverom Kristom, advokátom, Bratislava, Kýčerského 7, proti žalovanému PhDr. P. J., narodeného XX. Q. XXXX, O., K. XXXX/XX, zastúpenému spoločnosťou kanceláriou Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s.r.o., Šaľa, Hlavná 6, IČO: 47 241 543, o ochranu osobnosti, vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava IV, pod sp. zn. 23C/57/2013, o dovolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. októbra 2021 sp. zn. 5Co/99/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. októbra 2021 sp. zn. 5Co/99/2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV [ďalej len „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“] (v poradí prvým) rozsudkom z 9. decembra 2015 č.k. 23C/57/2013-340 uložil žalovanému povinnosť do 15 dní od právoplatnosti rozsudku zaslať žalobcovi ospravedlnenie v znení: „Vážený pán L. L., ospravedlňujem sa Vám za svoje výroky o tom, že ste boli Generálnym sekretárom Slovenského deaflympijského výboru a že ste boli spoluzodpovedný za najväčšiu športovú hanbu Slovenska.“ (prvý výrok). Zároveň uložil žalovanému povinnosť uvedené ospravedlnenie zaslať v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku aj na v rozhodnutí presne špecifikované e-maily (druhý výrok). Okrem toho žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu 10 000 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (tretí výrok) a vo zvyšku žalobu zamietol (štvrtý výrok). Vo výroku rozhodnutia konštatoval, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením (piaty výrok).

2. Krajský súd v Bratislave [ďalej len „odvolací súd“] (v poradí prvým) rozhodnutím - uznesením z 30. marca 2017 sp. zn. 5Co/68/2016 na základe odvolania žalovaného, ktorý s odvolal do vyhovujúcich výrokov súdu prvej inštancie, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec tomuto súdu vrátil na ďalšie konanie.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd konštatoval nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku súdu

prvej inštancie. Poukázal na to, že prvý výrok rozsudku prvoinštančného súdu v znení, v akom ho prvoinštančný súd uviedol, zásadne nekorešpondoval s ospravedlnením, aké žalobca v žalobe požadoval. Súd prvej inštancie nijako nevysvetlil dôvody, prečo skrátil žalobcom požadovaný text ospravedlnenia. Taktiež neodôvodnil, prečo žalovanému neuložil povinnosť zaslať predmetné ospravedlnenie písomne, tak ako ho žalobca požadoval. Výrok, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti zamietol, nebol v rámci odôvodnenia rozhodnutia spomenutý, preto odvolací súd nemal možnosť preskúmania právneho názoru súdu prvej inštancie, ktorý ho viedol k záveru o potrebe žalobu žalobcu vo zvyšku zamietnuť a taktiež nebolo ani zrejmé, v akej časti žalobu zamietol. Rovnako nemal možnosť preskúmať dôvody a opodstatnenosť výšky súdom prvej inštancie priznanej nemajetkovej ujmy. V rámci priznania nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur, nemal z jeho odôvodnenia za preukázané, akým spôsobom súd prvej inštancie dospel k tejto výške, ani prečo považoval práve sumu 10 000 eur za primeranú, keďže pri jej priznaní sa obmedzil len na konštatovanie, že ju považuje za primeranú zásahu do práv žalobcu. V závere odôvodnenia taktiež konštatoval, že záhlavie rozhodnutia prvoinštančného súdu nespĺňa zákonom požadované náležitosti.

2.2. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd uviedol, že úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne vo veci konať, riadiac sa preňho záväzným právnym názorom odvolacieho súdu a svoje rozhodnutie jasne a náležite odôvodniť tak, aby odvolací súd mohol v prípade ďalšieho odvolacieho konania preskúmať jeho rozhodnutie.

3. Súd prvej inštancie (v poradí druhým) rozsudkom z 8. júna 2018 č.k. 23C/57/2013-423 uložil žalovanému povinnosť zaslať žalobcovi písomné ospravedlnenie v presne špecifikovanom znení (I. výrok). Zároveň mu uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu 10 000 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (II. výrok) a žalobu v časti uplatňovanej nemajetkovej ujmy vo zvyšku zamietol (III. výrok). Konanie v časti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal uložiť žalovanému povinnosť zaslať znenie ospravedlnenia ďalším osobám, ako aj ospravedlnenie zverejniť na webovej stránke zastavil (IV. výrok). Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (V. výrok).

3.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky, na ustanovenia § 11, § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3.2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že v priebehu konania žalobca žalobu v časti, ktorou sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaslať znenie predmetného ospravedlnenia na označené e-mailové adresy, ako aj uverejniť ospravedlnenie na špecifikovanej webovej stránke vzal späť s čím žalovaný súhlasil, a preto konanie v tejto časti zastavil.

3.3. V súvislosti s rozhodnutím, ktorým žalobe vyhovel, v odôvodnení rozhodnutia vo všeobecnosti konštatoval, že predmetom „ochrany osobnosti“ fyzickej osoby podľa občianskeho práva je aj právo na občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, zaručené Ústavou Slovenskej republiky a Listinou základných práv a slobôd, zahrňujúce česť konkrétnej fyzickej osoby, ktorá získala a požíva v spoločnosti dobrú povesť. Najčastejšou formou zásahu sú skutkové tvrdenia a hodnotiace úsudky, a to za splnenia podmienky, že ide o porušenie neoprávnené, protiprávne. Skutkové tvrdenia majú objektívnu povahu, hodnotiace úsudky sú vždy subjektívne, lebo vyjadrujú názor toho, kto úsudok prednáša, pričom sloboda vytvárania a prejavu názoru je nevyhnutnou podmienkou demokracie, má ale svoje hranice tam, kde by bol prejav v rozpore s oprávnenými záujmami na slobodnom prejave ostatných. Všeobecne možno konštatovať, že o prípustnú a oprávnenú kritiku ide v prípade, keď je vecná, konkrétna a primeraná, čo sa týka obsahu ako aj formy, nepresahuje hranicu nutnú pre dosiahnutie sledovaného a zároveň spoločensky uznávaného účelu. Občiansky zákonník poskytuje „ochranu osobnosti“ len v prípade takého porušenia občianskej cti, ktoré predstavuje zásah do osobnosti občana, pričom tento zásah musí byť objektívne spôsobilý takúto ujmu spôsobiť, zásah musí byť objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. Právnym prostriedkom súdnej ochrany všeobecného osobnostného práva je i žaloba, aby bolo postihnutej osobe priznané primerané zadostučinenie - satisfakcia (§ 13 Občianskeho zákonníka). Zákon neustanovuje, čo sa rozumie zadostučinením, ani čo je treba chápať pod primeraným zadostučinením, ale tento občianskoprávny prostriedok prichádza do úvahy len tam, kde bola splnená zákonná podmienka existencie nepriaznivého dôsledku - neoprávneného zásahu, t.j. kde nemajetková ujma osobnosti už vznikla. Občiansky zákonník neustanovuje pre vznik občianskoprávnej sankcie popri objektívnych predpokladoch žiadny subjektívny predpoklad na strane pôvodcu

neoprávneného zásahu, konkrétne jeho zavinenie, pričom peňažná sankcia ako forma zadostučinenia postihuje pôvodcu neoprávneného zásahu vo všetkých prípadoch, kde sú splnené všetky objektívne predpoklady.

3.3.1. Následne priamo vo vzťahu k rozhodnutiu, ktorým vyhovel žalobe ohľadom nároku na písomné ospravedlnenie súd prvej inštancie uviedol, že poukazujúc na zistený skutkový stav a jeho právne posúdenie, prihliadnuc na spôsob akým bol neoprávnený zásah vykonaný, ako aj na použité výrazy, vyhodnotením vykonaného dokazovania dospel k názoru, že žalobca v konaní preukázal, že žalovaný vo vzťahu k jeho osobe tvrdil nepravdivé informácie, tieto sa nezakladali na pravdivých skutočnostiach. Svojimi nepodloženými tvrdeniami, že žalobca je zodpovedný za schodok v pokladni SPV, že ako pokladník spreneveril, prípadne sa podieľal na sprenevere peňazí z pokladne SPV, či ako ďalší zamestnanec SPV spôsobil škodu skoro 16 mil. Sk, že bol Generálnym sekretárom Slovenského deaflympijského výboru a je spoluzodpovedný za najväčšiu športovú hanbu Slovenska, zasiahol do cti a občianskej dôstojnosti žalobcu a privodil mu ujmu. Žalobca sa preto práva na ochranu osobnosti domáhal oprávnene. Vzhľadom na to, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ktorý bol spôsobilý ohroziť jeho osobnosť a spôsob, akým sa domáhal odstránenia neoprávneného zásahu formou ospravedlnenia je primeraný, súd prvej inštancie jeho žalobe v tejto časti vyhovel.

3.3.2. Vo vzťahu nároku žalobcu, týkajúceho sa uplatnenej nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- Eur súd prvej inštancie uviedol, že dospel k záveru, že zadostučinenie v podobe priznaného ospravedlnenia nepostačuje, dôstojnosť žalobcu, ako aj jeho vážnosť bola zásahom žalovaného znížená v značnej miere. Žalobca v konaní preukázal, že predmetný zásah zo strany žalovaného mal vplyv na jeho profesný, ako aj osobný život. Možnosti jeho uplatnenia v oblasti profesionálneho trénerstva telesne postihnutých športovcov (čomu sa venuje celoživotne), sa preukázateľne znížili, čo vyplynulo z výpovede svedkýň O. A. a O. L., ktoré uviedli, že vo výkone svojej profesie trénera bol „odstavený“. I napriek jeho nesporne úspešnej minulosti v tejto oblasti, a napriek jeho výborným trénerským výsledkom a výborným výsledkom jeho zverencov on ani jeho športoví zverenci neboli nominovaní na paralympiádu konanú v roku 2008 a 2012. V neposlednom rade zásah mal dopad aj na jeho zdravotný stav. Prejavili sa u neho stavy nervozity, trpel nespavosťou, pričom tieto problémy spôsobili zhoršenie jeho srdcovej činnosti, čo potvrdila vo svojej svedeckej výpovedi O. L.. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie dospel k názoru, že primeranou náhradou zásahu do práv žalobcu je náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- Eur, a teda v tejto časti uvedeného nároku žalobe vyhovel a v prevyšujúcej časti tohto nároku žalobu zamietol.

3.4. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie aplikáciou ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, s konštatovaním, že žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o ich výške rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

4. Odvolací súd (v poradí druhým) rozhodnutím - rozsudkom z 22. novembra 2018 sp. zn. 5Co/244/2018 na základe odvolania žalovaného, ktorý sa odvolal do vyhovujúcich výrokov (t.j. prvého a druhého výroku) súdu prvej inštancie, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch potvrdil (prvý výrok) a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (druhý výrok).

4.1. V odôvodnení rozhodnutia týkajúceho sa veci samej odvolací súd uviedol, že odvolanie žalovaného v napadnutých výrokoch (I. a II. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (V. výrok) nie je opodstatnené, nakoľko súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správny skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil. Vzhľadom na skutočnosť, že sa v celom rozsahu stotožnil i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd obmedzil odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP.

4. 2. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Keďže (v odvolaní napadnutej časti) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

5.1. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP.

5.2. V odôvodnení dovolania uviedol, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Dovolateľ mal za to, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku s jeho argumentáciou uvedenou v odvolaní vôbec nevysporiadal, nedal odpovede na ním nastolené podstatné skutkové a právne otázky, pričom v odôvodnení stotožňujúc sa v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a konštatujúc správnosť dôvodov rozhodnutia, odkázal v podrobnostiach na tieto závery. Ďalej poukázal na to, že v súlade s ustanovením § 387 ods. 3 CSP sa odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Mal za to, že pochybenie odvolacieho súdu je vzhľadom na absenciu dôvodov rozhodnutia namietanú v prvoinštančnom konaní o to závažnejšie. Dôsledkom tohto pochybenia bola absencia odpovedí na ním vznesené námietky, ktorými sa bránil voči podanej žalobe, a to predovšetkým absencia odpovede na jeho námietku, týkajúcu sa povahy výrokov adresovaných žalobcovi, ktoré (podľa jeho názoru) nemali povahu skutkových tvrdení, ale povahu kritiky, ktorú nemožno podrobovať kritériu pravdivosti, ale len kritériu primeranosti, a tiež skutočnosť, že vzhľadom na ním uvedené okolnosti, za ktorých k prezentácii tejto kritiky došlo, nepredstavuje táto kritika zásah do práva žalobcu na ochranu osobnosti. Na predmetnú námietku nedostal odpoveď v priebehu celého konania, pričom má za to, že nejde o argumenty marginálne, ale naopak o argumenty zásadné. Túto skutočnosť potvrdzuje aj samotná ustálená rozhodovacia prax, podľa ktorej je pre difamačné spory typické posudzovanie kolízie dvoch základných práv - práva na ochranu osobnosti a práva na slobodu prejavu, pričom v odôvodnení rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu absentuje komplexnosť riešenia kolízie týchto práv prostredníctvom testu proporcionality. Svoju argumentáciu podporil poukazom na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 265/05, II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07, II. ÚS 152/08, IV. ÚS 416/2011) a najvyššieho súdu (napr. 5Cdo/204/2011, 8Cdo/186/2017).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) uznesením z 28. mája 2020 sp. zn. 5Cdo/103/2019 rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 22. novembra 2018 sp. zn. 5Co/244/2018 zrušil a vec tomuto súdu vracia na ďalšie konanie.

6.1. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že na skutkové tvrdenia a právne argumenty žalovaného, hoci boli pre rozhodnutie o odvolaní podstatné a právne významné, nedal odvolací súd špecifickú odpoveď a jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné.

7. Odvolací súd (v poradí tretím) rozhodnutím - rozsudkom z 26. októbra 2021 sp. zn. 5Co/99/2020 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil (prvý výrok), rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku II. zmenil tak, že žalobu v časti náhrady nemajetkovej ujmy zamietol (druhý výrok) a žiadnej zo strán sporu právo na náhradu trov konania nepriznal (tretí výrok).

7. 1. Odvolací súd, viazaný rozsahom (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného do výroku I napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (výrok ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaslať žalobcovi písomné ospravedlnenie) nie je dôvodné. Pokiaľ sa jedná o námietku žalovaného, že jeho sporné tvrdenia neboli skutkovým tvrdením, ale hodnotiacim úsudkom, kritikou, odvolací súd uvádza, že k porušeniu práva na česť, resp. dobrú povesť, môže dôjsť slovom, písmom, obrazom i akýmkoľvek iným konaním difamujúcej (zneucťujúcej, znevažujúcej, dehonestujúcej, diskreditačnej) povahy. Ak k takémuto porušeniu malo dôjsť slovom, treba pri skúmaní primeranosti konkrétného výroku v prvom rade odlišiť, či sa jedná o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok (kritiku), pretože podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórií sa líšia. Skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania, pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná. V zásade platí, že oznámenie pravdivéj informácie nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokiaľ tento údaj nie je podaný tak, že skresľuje skutočnosť, či nie je

natolko intímny, že by odporoval právu na ochranu súkromia či ľudskej dôstojnosti. Z hľadiska pravdivosti skutkových tvrdení nie je nevyhnutné trvať na ich úplnej presnosti, ale je postačujúce, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde, teda stačí, aby pravdivá bola podstatná časť tvrdenia (oznámenia). Porušenie práva na česť, resp. dobrú povesť, môže byť spôsobené len takými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú objektívne spôsobilé privodiť ujmu na cti, resp. dobrej povesti dotknutého subjektu, v očiach ostatných fyzických osôb, a teda pôsobiť difamačne. Či je určité tvrdenie difamujúce, treba posúdiť nielen podľa použitých výrazov a formulácií, ale podľa celkového dojmu s prihliadnutím ku všetkým súvislostiam a okolnostiam, za ktorých k tvrdeniu došlo.

7.2. Na rozdiel od skutkového tvrdenia hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných (subjektívnych) kritérií. Hodnotiaci úsudok nemožno akokoľvek dokazovať, je však potrebné skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a či zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom kritiky, to znamená, či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie či zneuctenie danej osoby. Treba teda rozlišovať medzi kritikou prípustnou (oprávnenou) a medzi kritikou, ktorá môže tvoriť podstatu neoprávneného porušenia práva na česť (dobrú povesť). Ak má byť kritika prípustná, musí byť vecná, konkrétna a primeraná (zodpovedajúca) čo do obsahu, formy a miesta. Vecnosť kritiky vyžaduje, aby kritika vychádzala z pravdivých skutočností (podkladov) ako premís pre hodnotiaci úsudok. Hodnotiaci úsudok musí byť totiž záverom, ktorý možno na základe uvedených skutočností logicky dovodiť. Konkrétnosť kritiky znamená, že hodnotiaci úsudok sa musí opierať o konkrétne skutočnosti. Primeranosť kritiky čo do obsahu, formy a miesta (použitými výrazmi, formuláciami, spojeniami), znamená, že nevybočuje z medzi nutných k dosiahnutiu sledovaného a zároveň spoločensky uznávaného účelu (cieľa).

7.3. Vzhľadom na čo je zrejmé, že výroky žalovaného voči osobe žalobcu a to: „Človek, ktorý pracoval na SPV a bol pokladníkom v období od r. 2000 do r. 2002, kde stále chýba v pokladni 1 mil. Sk... Človek, ktorý bol Generálnym sekretárom Slovenského deaflympijského výboru a je spoluzodpovedný za najväčšiu športovú hanbu Slovenska... nemá morálne právo poučať SPV a jeho členov, čo majú a nemajú robiť“, je potrebné vnímať ako skutkové tvrdenia žalovaného, teda ním tvrdenú objektívne existujúcu realitu, ktorej pravdivosť je overiteľná. Z vykonaného dokazovania na súde prvej inštancie je zrejmé, že nebola v tomto konaní preukázaná zodpovednosť žalobcu za schodok v pokladni SPV, prípadne že by ako pokladník SPV spreneveril alebo sa podieľal na sprenevere peňazí z pokladne SPV, či ako ďalší zamestnanec Slovenského paraolympijského výboru spôsobil škodu na zaplatenie 16 mil slovenských korún. V konaní bolo preukázané, že žalobca bol medzi rokmi 2001 až 2002 iba jedným z pokladníkov SPV, ktoré viedlo viacero pokladní. Najvyšší kontrolný úrad medzi dňom 20.01.2003 do 28.03.2003 vykonal kontrolu hospodárenia s prostriedkami štátneho rozpočtu za roky 2000, 2001 a 2002 v SPV, pričom v rámci jeho protokolu o výsledku kontroly vyplýva, že zo strany SPV nebolo preukázané, ani nijakým spôsobom zdokladované použitie peňažných prostriedkov vo výške 1 mil Sk. Zodpovednosť voči žiadnej osobe nebola nikdy vyvodená (ani voči žalobcovi). Rovnako tak ani z výpovede svedkov nebolo preukázané, že by zo strany SPV boli vyvodené dôsledky alebo postihy za hospodárenie voči žalobcovi ako jednému z pokladníkov SPV, či už za schodok v pokladni alebo za zlé hospodárenie v SPV.

7.4. Pokiaľ sa jedná o tvrdenia, že žalobca bol Generálnym sekretárom Slovenského deaflympijského výboru a teda je spoluzodpovedný za organizovanie deaflympijských hier na Slovensku v rokoch 2010 a 2011, z dokazovania na súde prvej inštancie vyplynulo, že žalobca nikdy Generálnym sekretárom Slovenského deaflympijského výboru nebol a taktiež sa ani nepodieľal na organizácii týchto hier. V nadväznosti na uvedené je zrejmé, že uvedené skutkové tvrdenia žalovaného sú nepravdivé a sú voči žalobcovi objektívne spôsobilé privodiť mu ujmu na cti, resp. dobrej povesti, v očiach ostatných fyzických osôb, a teda pôsobiť difamačne. Tvrdenia žalovaného nie sú založené na pravdivých skutočnostiach a rozširovaním týchto nepodložených skutkových tvrdení žalovaný zasiahol do cti a občianskej dôstojnosti žalobcu. Vzhľadom na čo, sa nepochybnou formou zadostučinenia javí byť ospravedlnenie, ktorého povinnosť nariadil žalovanému súd prvej inštancie výrokom I odvolaním napadnutého rozsudku. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

7.5. Pokiaľ sa jedná o náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd nesúhlasí s rozhodnutím súdu prvej inštancie priznať žalobcovi jej náhradu a má za to, že je potrebné v tejto časti rozsudok súdu prvej

inštalácie v súlade s § 388 CSP zmeniť. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil poukazom na ustanovenia § 13 ods. 1 a 2 a Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/81/2011. V zmysle citovaného mal za to, že priznanie nemajetkovej ujmy poškodenému do ktorého osobnostných práv sa neoprávnené zasiahlo je viazané na individuálne okolnosti konkrétneho prípadu, v ktorom prostredníctvom neoprávneného zásahu prišiel poškodený k závažnej ujme. V prejednávacom prípade žalobca uvádza, že neoprávnený zásah mal značný vplyv na jeho súkromný ako aj profesionálny život. V tejto súvislosti odvolací súd má za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno tvrdenia a nepreukázal, že by neoprávneným zásahom žalovaného prišiel žalobca k závažnej ujme, pre ktorú je potrebné priznať mu náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ žalobca uvádza, že predmetný zásah mal dopad na zhoršenie jeho zdravotného stavu, odvolací súd uvádza, že žalobca v konaní neprodukoval žiadne dôkazy, ktoré by túto skutočnosť potvrdili, resp. by spojili žalobcov zhoršený stav práve s týmto neoprávneným zásahom žalovaného. Pokiaľ by sme aj hodnotili výpoveď manželky žalobcu ako nezaujatú, nie je možné, aby súd prijal jej výpoveď ohľadom zhoršenia žalobcovho fyzického ako aj psychického zdravia v dôsledku neoprávneného zásahu za odborné posúdenie zdravotného stavu žalobcu. Na posúdenie zhoršenia zdravotného stavu žalobcu v tvrdenom dôsledku neoprávneného zásahu bolo potrebné, aby žalobca v konaní produkoval aj ako dôkaz napr. odborné posúdenie psychického stavu od odborníka z danej oblasti (pokiaľ sa jedná o tvrdený vznik problémov s nespavosťou, podráždenosťou, nervoznosťou atď...), resp. lekársku správu ak žalobca namieta vážnymi srdcovými problémami. Odvolací súd v tomto prípade potrebuje na priznanie nemajetkovej ujmy mať riadne preukázaný vznik týchto zdravotných problémov, ako aj kauzálny nexus (príčinnú súvislosť) medzi neoprávneným zásahom do cti a dôstojnosti žalobcu a vznikom týchto zdravotných problémov.

7.6. Pokiaľ žalobca namieta vplyv na jeho profesionálny život, v tomto prípade odvolací súd má za to, že týmto zásahom neprišlo ani k závažnej ujme v žalobcovom profesionálnom živote. Žalobca je predsedom Slovenského atletického zväzu zdravotne postihnutých, je generálnym sekretárom Slovenskej federácie nepočujúcich športovcov, predsedom športového klubu H. teda nie je zrejmé, že by defamujúcimi výroky žalovaného sa profesionálny život žalobcu výrazne zhoršil, keďže do dnešného dňa zastáva viaceré významné posty v oblasti športu zdravotne znevýhodnených športovcov. Taktiež z výpovede svedkyne O. A. odvolací súd zistil, že žalobca doteraz zastáva pozíciu osobného trénera viacerých športovcov, ako napr. svedkyne A. a podľa jej výpovede taktiež minimálne jednej ďalšej športovkyne. Teda rovnako neprišlo k závažnej ujme ani v možnosti trénerského pôsobenia žalobcu, kedy by žalobca v dôsledku neoprávneného zásahu nebol žiadaný ako osobný tréner športovcov. Pokiaľ sa jedná o neúčastť žalobcu na paraolympijských hrách v Pekingu a Londýne, tu taktiež nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom do práv žalobcu žalovaným a neúčastťou žalobcu na týchto hrách. Mechanizmus nominácie na paraolympiádu v konaní osvetlil svedok Q. J., podľa ktorého sa nominácia na paraolympiádu tvorí štandardným postupom stanoveným stanovami SPV, kde najvyšším orgánom je valné zhromaždenie, ktoré schvaľuje menovitú nomináciu na paraolympijské hry na základe návrhu športových zväzov. Nie je teda zrejmé, že by neoprávnený zásah žalovaného bol dôvodom neúčasti žalobcu na uvedených hrách. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštalácie v napadnutej časti výroku II. zmenil tak, že žalobu v časti náhrady nemajetkovej ujmy zamietla.

7.7. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP s poukazom na to, že odvolací súd vyhovel odvolaniu žalobcu len vo výroku II. napadnutého rozsudku a jeho odvolanie vo výroku I považoval za nedôvodné (teda každá zo strán sporu mala rovnaký pomer úspechu v konaní), rozhodol odvolací súd o náhrade trov konania tak, že žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov konania právo.

8. Proti výroku II. rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ 1“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

8.1. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, pričom v zmysle argumentácie dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP je v plnom rozsahu prípustný voči rozhodnutiu odvolacieho súdu a to z dôvodu, že tento rozsudok nie je riadne a zrozumiteľne odôvodnený a samotné odôvodnenie rozsudku je možné považovať za zmätočné a nepreskúmateľné, ktoré porušuje právo žalobcu na spravodlivý súdny proces. V dovolaní uviedol, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poprehadzoval časovú súsladnosť súdneho konania, pričom z odôvodnenia úplne vypustil

podania v dovolacom konaní (podané dovolanie a vyjadrenie k dovolaniu) pričom uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 5Cdo/103/2019 a predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu uvádzali iba okrajovo v jednej vete a samotné odôvodnenie rozhodnutia vyznieva, akoby odvolací súd predtým už vo veci právoplatne nerozhodol. Mal za to, že odvolací súd nijako relevantne nezdôvodnil a nevysporiadal sa so skutočnosťou, prečo úplne zmenil svoje pôvodné rozhodnutie, keďže v rozsudku zo dňa 22. novembra 2018, spis. zn. 5Co/244/2018 sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovým a právnym stavom zisteným prvostupňovým súdom, avšak v rozsudku 5Co/99/2020, zistený skutkový a právny stav popiera a interpretuje úplne odlišným spôsobom. Taktiež mal za to, že dovolací súd nijako nezdôvodnil rozdielny pohľad na skutkový stav zistený prvostupňovým súdom, keďže odvolací súd ten istý skutkový stav (napr. výsluch svedkov) s ktorým sa predtým v rozsudku stotožnil, interpretuje v novom rozsudku odlišne od prvostupňového súdu a preto by malo byť jeho povinnosťou vysvetliť rozdielnosť takéhoto odlišného pohľadu na zistený skutkový stav v zmysle vykonaných dôkazov. Odvolací súd v odôvodnení svojho zmeňujúceho rozhodnutia bez akéhokoľvek ďalšieho zdôvodnenia v plnom rozsahu prevzal účelové a fabulujúce tvrdenia žalovaného, ktoré však v zmysle vyjadrení žalobcu a vykonaných dôkazov sú v rozpore s preukázaným skutkovým a právnym stavom. Mal za to, že takéto odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým popiera časovú súslednosť rozhodovania v súdnom konaní, pričom sa v odôvodnení vyhýba svojmu skoršiemu rozhodnutiu vo veci samej ako aj dovolaciemu konaniu je neprípustné a porušením práva na riadne a zrozumiteľné odôvodnenie súdneho rozhodnutia a teda o porušení práva na spravodlivý súdny proces. Pokiaľ odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia pozmenil časovú súslednosť súdneho konania, pričom z odôvodnenia takéhoto rozhodnutia „vypustil“ celé dovolacie konanie na Najvyššom súde SR, (keď neuvádza ani spisovú značku dovolacieho konania a o podanom dovolaní a vyjadrení k dovolaniu sa vôbec ani len nezmiňuje), ktoré je pritom dôvodom opätovného rozhodovania vo veci po zrušení jeho predchádzajúceho rozhodnutia, je možné považovať takéto odôvodnenie za zmatečné, ktoré postráda atribút riadneho odôvodnenia rozsudku.

8.2. S poukazom na dovoláciu argumentáciu navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Proti výroku I. a III. rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ 2/“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

9.1. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, namietajúc, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil výroky žalovaného ako skutkové tvrdenia, neuviedol žiadne dôvody, na základe ktorých dospel k záveru, že výroky žalovaného sú skutkovými tvrdeniami a vôbec sa nezaoberal argumentáciou žalovaného, že jeho výroky mali povahu subjektívnych hodnotení žalovaného, prednesením ktorých žalovaný realizoval svoje právo na slobodu prejavu. Taktiež súd prvej inštancie v konaní nesprávne zaťažil žalovaného povinnosťou unesenia dôkazného bremena o absolútnej pravdivosti jeho výrokov a pri hodnotení zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti a jeho intenzity neprihliadal na okolnosti, za ktorých boli výroky žalovaného prednesené, pričom taktiež nesprávne posúdil pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného v konaní. Mal za to, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku, rovnako ako tomu bolo aj v prípade pôvodného rozsudku odvolacieho súdu, s argumentáciou žalobcu uvedenou v odvolaní vôbec nevysporiadal, keď žalovanému nedal odpovede na ním nastolené podstatné skutkové a právne otázky. Napriek tomu, že aj dovolací súd v zrušujúcom uznesení označil všetky tieto skutkové tvrdenia a právne argumenty žalovaného za podstatné a právne významné pre rozhodnutie odvolacieho súdu, na ktoré mal žalovaný dostať v konaní špecifickú odpoveď, v odôvodnení napadnutého rozsudku sa nenachádza jedna jediná zmienka o tom, ako odvolací súd posúdil argumentáciu dovolateľa 2/. Ďalej uviedol, že v zmysle ustálenej judikatúry v prípade hodnotenia nepravdivosti skutkových tvrdení nie je nevyhnutné trvať na úplnej presnosti skutkových tvrdení, ale je potrebné, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde, pričom súd prvej inštancie sa týmto neriadil a žalovaného zaťažil povinnosťou unesenia dôkazného bremena o absolútnej pravdivosti jeho výrokov, ďalej jeho námietke súd prvej inštancie pri hodnotení zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti a jeho intenzity vôbec neprihliadal na okolnosti, za ktorých boli výroky žalovaného prednesené a tiež námietku žalovaného, že súd prvej

inštancie nesprávne posúdil pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v konaní, keďže vôbec nebral do úvahy skutočnosť, že žalovaný prezentoval posudzované vyjadrenia nie ako súkromná osoba, ale ako štatutárny orgán Slovenského paraolympijského výboru a Slovenského zväzu telesne postihnutých športovcov pri výkone svojej funkcie v týchto organizáciách a v súvislosti s ich činnosťou. V porovnaní s jeho predchádzajúcim rozsudkom, zaoberal sa odvolací súd z pohľadu napadnutej časti rozsudku ako tak jedine námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil výroky žalovaného ako skutkové tvrdenia. Túto námietku žalovaného však odvolací súd v napadnutom rozsudku vyhodnotil len formálne a v absolútne nedostatočnom rozsahu. Totiž, v bodoch 29. až 31. odôvodnenia napadnutého rozsudku uvádza odvolací súd len všeobecné charakteristiky skutkových tvrdení na jednej strane a hodnotiacich úsudkov na strane druhej, pričom v nasledujúcich bodoch 32. až 35. odôvodnenia napadnutého rozsudku už len rovno vyjadruje svoj záver, že výroky žalovaného je potrebné s poukazom na tieto všeobecné charakteristiky hodnotiť ako skutkové tvrdenia bez toho, aby uviedol, ako tieto všeobecné charakteristiky aplikoval na posudzovaný prípad, t.j. z akých dôvodov výroky prednesené žalovaným spĺňajú podľa názoru odvolacieho súdu charakteristiky skutkových tvrdení a nie charakteristiky hodnotiacich úsudkov. Myšlienkový postup odvolacieho súdu, na základe ktorého vyhodnotil výroky prednesené žalovaným ako skutkové tvrdenia je teda opätovne absolútne nepreskúmateľný, vykazujúci znaky arbitrárnosti, navyše, v napadnutom rozsudku opätovne absentuje akákoľvek reflexia odvolacieho súdu na skutkové tvrdenia a právnu argumentáciu žalovaného, ktorými žalovaný odôvodňoval, prečo sa v prípade posudzovaných výrokov vyslovených žalovaným nemôže jednať o skutkové tvrdenia, ale o hodnotiace úsudky - kritiku.

9.2. S poukazom na dovoláciu argumentáciu navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

11. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

15. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v

nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

16. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

17. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

18. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) žalobca v dovolaní nenamietal chyby a nesprávnosti v procese prejednanie sporu (v procedúre jeho vedenia) zo strany odvolacieho súdu, ale naopak zreteľne namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu ako aj nedostatočne zistený skutkový stav veci majúci svoj základ v neobjektívnom hodnotení dôkazov.

19. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ 1/ v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania namietal de facto, nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie a nesprávne vyhodnotenie dôkazov. Dovolateľ 1/uviedol, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia „poprehadzoval“ časovú súslednosť súdneho konania, pričom z odôvodnenia úplne vypustil podania v dovolacom konaní (podané dovolanie a vyjadrenie k dovolaniu) pričom uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/103/2019 a predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu uvádzali iba okrajovo v jednej vete a samotné odôvodnenie rozhodnutia vyznieva, akoby odvolací súd predtým už vo veci právoplatne nerozhodol.

19.1. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprímerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z

29.4.1993, II. ÚS 410/06).

19.2. V súlade s touto judikatúrou ústavného súdu Najvyšší súd SR ustálil svoju judikatúru (napr. rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/100/2018, 5Cdo/202/2018, 5Cdo/138/2018) v tom smere, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhovie, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť.

19.3. V súvislosti s predmetnými dovolacími námietkami dovolací súd poukazuje na to, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán (účastníkov) na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané je vecou súdu, a nie účastníkov konania (strán sporu).

19.4. V súdnej veci neboli zistené vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, ktoré by zakladali porušenie práva dovolateľa 1/ na spravodlivý súdny proces.

20. Z obsahu dovolania tiež vyplýva, že dovolateľ 1/ mal v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania za nevyhnutné, aby sa odvolací súd v rámci odôvodnenia rozsudku vysporiadal s protiargumentami strany sporu a riadne odôvodnil, prečo na tieto neprihliadal. Vady v nedostatku odôvodnenia súdneho rozhodnutia sa podľa názoru žalobcu prejavili najmä v tom, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poprehadzoval časovú súslednosť súdneho konania, pričom z odôvodnenia úplne vypustil podania v dovolacom konaní (podané dovolanie a vyjadrenie k dovolaniu) pričom uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 5Cdo/103/2019 a predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu uvádzali iba okrajovo v jednej vete a samotné odôvodnenie rozhodnutia vyznieva, akoby odvolací súd predtým už vo veci právoplatne nerozhodol.

20.1. K predmetnej námietke dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu má preukázané dostatočne odôvodnené rozhodnutie, pričom na predmetnú námietku nebolo potrebné dať širšiu odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie.

21. Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolateľ preto nemôže dôvodne a opodstatnene namietať, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri

posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnosťnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

22. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dovolací súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (napr. rozhodnutia vo veciach Ruiz Torija proti Španielsku, Hiro Balani proti Španielsku, Georgiadis proti Grécku, Higgins proti Francúzsku). Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Ani súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

23. Obsah spisu vedeného v preskúmvanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa 1/, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP. Ako už bolo uvedené vyššie, za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv žalobcu.

24. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP dovolací súd pristúpil k posúdeniu jeho dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatnených námietok v dovolaní.

25. Vo vzťahu k prípustnosti dovolacieho dôvodu vyplývajúceho z § 420 písm. f) CSP dovolateľ 1/ namietal, že odvolací súd nijako relevantne nezdôvodnil a nevysporiadal sa so skutočnosťou, prečo úplne zmenil svoje pôvodné rozhodnutie, keďže v rozsudku zo dňa 22. novembra 2018, sp. zn. 5Co/244/2018 sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovým a právnym stavom zisteným prvostupňovým súdom, avšak v rozsudku 5Co/99/2020, zistený skutkový a právny stav popiera a interpretuje úplne odlišným spôsobom. Taktiež mal za to, že dovolací súd nijako nezdôvodnil rozdielny pohľad na skutkový stav zistený prvostupňovým súdom, keďže odvolací súd ten istý skutkový stav (napr. výsluch svedkov) s ktorým sa predtým v rozsudku stotožnil, interpretuje v novom rozsudku odlišne od prvostupňového súdu a preto by malo byť jeho povinnosťou vysvetliť rozdielnosť takéhoto odlišného pohľadu na zistený skutkový stav v zmysle vykonaných dôkazov.

26. Žalobca v dovolaní namieta dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

26.1. V tomto smere namieta najmä to, že odvolací súd mal s poukazom na § 383, § 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie a na tomto zopakovať dokazovanie v potrebnom rozsahu a keďže odvolací súd rozhodol o odvolaní žalovaného bez nariadenia pojednávania zmenovým rozhodnutím, takýmto procesným postupom mal znemožniť žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa stranám znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4Cdo/140/2019 alebo sp.

zn. 4Cdo/120/2019).

27. Podľa § 383 CSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

27.1. Podľa § 384 CSP ods. 1 a 2 CSP ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám. Odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich nevykonala súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla.

27.2. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

27.3. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

28. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že ak odvolací súd v rámci preskúmania rozhodnutia súdu prvej inštancie dôjde k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie zopakuje. Uvedená povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. O nové hodnotenie dôkazov ide tam, kde má odvolací súd iný názor na spoľahlivosť dôkazného prostriedku. Zároveň, ak chce odvolací súd vstúpiť do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, obligatórne musí byť nariadené odvolacie pojednávanie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 1279, 1287).

29. Odvolací súd je ako riadny opravný súd súčasne aj skutkovým súdom. Úvahy odvolacieho súdu o správnosti skutkových záverov súd prvej inštancie sú však značne obmedzené, pretože v zásade je viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. V prípade pochybností o jeho správnosti má možnosť dospieť k iným skutkovým záverom, ak tieto vyplývajú z poznatkov, ktoré odvolací súd získal tak, že opakovane dokazy vykonané súdom prvej inštancie alebo vykonal nové dôkazy. Podmienenie zmeny skutkových záverov ustálených súdom prvej inštancie opakovaním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva z požiadavky rešpektovať zásadu priamosti a ústnosti civilného konania, ktorá má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky, ako pre súd prvej inštancie. Zásada priamosti je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvej inštancie. Pri opakovaní a doplnení dokazovania je uvedená zásada oproti konaniu pred súdom prvej inštancie ešte sprísnená, pričom pre opakovanie dôkazov platia tie isté procesné postupy ako pri vykonávaní pôvodného dôkazu (rozhodnutie NS SR z 26. septembra 2018 sp. zn. 4Cdo/98/2017).

30. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

31. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento

pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

32. Z vyššie uvedených procesných ustanovení je zjavné, že odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednávanej veci. Táto zásada vyplýva z princípu neúplnej apelácie. Výnimku z tejto zásady predstavuje prípad, v ktorom odvolací súd dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje. Urobí tak v prípade, ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ak sa má vykonať pred odvolacím súdom dokazovanie, je potrebné nariadiť pojednávanie. Touto úpravou sa sleduje dôsledné rešpektovanie procesných práv strán sporu. Z hľadiska skutkového stavu možno uviesť, že pokiaľ odvolací súd vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, musí jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávanie, na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaním ďalších dôkazov.

33. V predmetnej veci z obsahu súdneho spisu bolo zistené, že odvolací súd konštatoval, že žalovaný namietal správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, na ktorých okrem iného založil svoje rozhodnutie (bod 37. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu). V bode 38. a 46. odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd uvádza teoretické predpoklady, čo sa rozumie všeobecne pod samotným právom na ochranu osobnosti a neoprávneným zásahom do práv na ochranu osobnosti. V bode 47. odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd poukázal na to, že odvolacie námietky žalovaného (absencia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy) vyhodnotil ako opodstatnené, čo v dôsledku viedlo k zmene napadnutého rozhodnutia v jeho vyhovujúcej časti a tiež závislej časti o náhrade trov konania.

33.1. Odvolací súd vyhovel odvolaniu žalovaného, podľa bodu 37. až 47. odôvodnenia rozhodnutia vyhodnotil námietky nesprávneho skutkového záveru a nesprávneho právneho posúdenia veci za opodstatnené, bez toho aby zopakoval dokazovanie opakovaním tých dôkazov o výsledkoch správnosti, o ktorých mal pochybnosti. Odvolací súd dospel k záveru v zmysle bodov 41 - 46 rozhodnutia: „...priznanie nemajetkovej ujmy poškodenému do ktorého osobnostných práv sa neoprávnene zasiahlo je viazané na individuálne okolnosti konkrétneho prípadu, v ktorom prostredníctvom neoprávneného zásahu prišiel poškodený k závažnej ujme.

V prejednávanom prípade žalobca uvádza, že neoprávnený zásah mal značný vplyv na jeho súkromný ako aj profesionálny život. V tejto súvislosti odvolací súd má za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno tvrdenia a nepreukázal, že by neoprávneným zásahom žalovaného prišiel žalobca k závažnej ujme, pre ktorú je potrebné priznať mu náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ žalobca uvádza, že predmetný zásah mal dopad na zhoršenie jeho zdravotného stavu, odvolací súd uvádza, že žalobca v konaní neprodukoval žiadne dôkazy, ktoré by túto skutočnosť potvrdili, resp. by spojili žalobcov zhoršený stav práve s týmto neoprávneným zásahom žalovaného. Pokiaľ by sme aj hodnotili výpoveď manželky žalobcu ako nezaujatú, nie je možné, aby súd prijal jej výpoveď ohľadom zhoršenia žalobcovho fyzického ako aj psychického zdravia v dôsledku neoprávneného zásahu za odborné posúdenie zdravotného stavu žalobcu. Na posúdenie zhoršenia zdravotného stavu žalobcu v tvrdenom dôsledku neoprávneného zásahu bolo potrebné, aby žalobca v konaní produkoval aj ako dôkaz napr. odborné posúdenie psychického stavu od odborníka z danej oblasti (pokiaľ sa jedná o tvrdený vznik problémov s nespavosťou, podráždenosťou, nervoznosťou atď...), resp. lekársku správu ak žalobca namieta vážnymi srdcovými problémami. Odvolací súd v tomto prípade potrebuje na priznanie nemajetkovej ujmy mať riadne preukázaný vznik týchto zdravotných problémov, ako aj kauzálny nexus (príčinnú súvislosť) medzi neoprávneným zásahom do cti a dôstojnosti žalobcu a vznikom týchto zdravotných problémov. Ďalej žalobca namieta vplyvom na jeho profesionálny život, v tomto prípade odvolací súd má za to, že týmto zásahom neprišlo ani k závažnej ujme v žalobcovom profesionálnom živote. Žalobca je predsedom Slovenského atletického zväzu zdravotne postihnutých, je generálnym sekretárom Slovenskej federácie nepočujúcich športovcov, predsedom športového klubu H. teda nie je zjavné, že by defamujúcimi výroky žalovaného sa profesionálny život žalobcu výrazne zhoršil, keďže do dnešného dňa zastáva viaceré významné posty v oblasti športu zdravotne znevýhodnených športovcov. Taktiež z výpovede svedkyne O. A. odvolací súd zistil, že žalobca doteraz zastáva pozíciu osobného trénera viacerých športovcov, ako napr. svedkyne A.

a podľa jej výpovede taktiež minimálne jednej ďalšej športovkyne. Teda rovnako neprišlo k závažnej ujme ani v možnosti trénerského pôsobenia žalobcu, kedy by žalobca v dôsledku neoprávneného zásahu nebol žiadaný ako osobný tréner športovcov. Pokiaľ sa jedná o neúčast' žalobcu na paraolympijských hrách v Pekingu a Londýne, tu taktiež nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom do práv žalobcu žalovaným a neúčast'ou žalobcu na týchto hrách. Mechanizmus nominácie na paraolympiádu v konaní osvetlil svedok Q. J., podľa ktorého sa nominácia na paraolympiádu tvorí štandardným postupom stanoveným stanovami SPV, kde najvyšším orgánom je valné zhromaždenie, ktoré schvaľuje menovitú nomináciu na paraolympijské hry na základe návrhu športových zväzov. Nie je teda zrejmé, že by neoprávnený zásah žalovaného bol dôvodom neúčasti žalobcu na uvedených hrách. Naproti tomu súd prvej inštancie v zmysle svojho rozhodnutia body 22 - 28 mal za preukázané že žalovaný vo vzťahu k jeho osobe tvrdil nepravdivé informácie a tieto sa nezakladali na pravdivých skutočnostiach. Svojimi nepodloženými tvrdeniami žalovaný zasiahol do cti a občianskej dôstojnosti žalobcu a privodil mu ujmu, z ktorých dôvodov sa žalobca oprávnene domáhal práva na ochranu osobnosti. V odôvodnení ďalej uviedol, že ak môže byť vzniknutá nemajetková ujma na osobnosti fyzickej osoby primerane vyvážená niektorou z formou morálneho zadosťučinenia, poskytnutie príslušnej morálnej satisfakcie je potrebné uprednostniť. Iba v takých prípadoch, v ktorých došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby, prípadne jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere a kde intenzita zásahu nie je primerane napravitelná inými právnymi prostriedkami, opodstatneným je priznanie zadosťučinenia v peniazoch. V konaní žalobca preukázal, že predmetný zásah zo strany žalovaného mal vplyv na jeho profesný, ako aj osobný život. Možnosti jeho uplatnenia v oblasti profesionálneho trénerstva telesne postihnutých športovcov, čomu sa žalobca venuje celoživotne, sa preukázateľne znížili. Z uvedených dôvodov súd dospel k názoru, že primeranou zásahu do práv žalobcu je nemajetková ujma vo výške 10.000,- EUR a žalobu vo zvyšku zamietol.

33.2. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na ustálenú judikatúru, podľa ktorej predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 7. septembra 2010, sp. zn. 5Cdo/131/2009). Povinnosť zopakovať v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvoinštančným súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danom spore, vyjadruje aj Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9. septembra 2014, sp. zn. II. ÚS 506/2013, z ktorého vyplýva povinnosť odvolacieho súdu zopakovať dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, ak vykonané dôkazy mali byť podľa názoru odvolacieho súdu hodnotené odlišne, ako sa stalo v konaní pred prvoinštančným súdom.

34. V tomto spore napadnutým rozsudkom odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a to tak, že žalobu zamietol s tým, že podľa názoru odvolacieho súdu žalobca neunesol dôkazné bremeno tvrdenia a nepreukázal, že by neoprávneným zásahom žalovaného prišiel žalobca k závažnej ujme, pre ktorú je potrebné priznať mu náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

35. Je teda zrejmé, že odvolací súd hoci dospel k odlišnému skutkovému, resp. právnomu posúdeniu veci a rovnako sa odchýlil od skutkových záverov súdu prvej inštancie, nenariadil pojednávanie a nezopakoval dokazovanie v potrebnom rozsahu. Namiesto nariadenia pojednávania iba oznámil verejné vyhlásenie napadnutého rozsudku na úradnej tabuli dňa 26. októbra 2021 (č. I. 550 súdneho spisu). Takouto procedúrou prejednávania, odvolací súd pred vydaním konečného rozhodnutia postupoval v rozpore s § 383, § 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP, ako aj ustálenou judikatúrou. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že v dôsledku procesného postupu odvolacieho súdu tak došlo k porušeniu práv žalobcu na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Zistená procesná vada konania zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň dôvodom pred ktorým musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní s tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

36. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd sa ďalšími námietkami dovolateľa 1/ nezaoberal a konštatuje, že v prejednávaní veci došlo k zásadnému procesnoprávnemu pochybeniu odvolacieho súdu.

37. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) dovolateľ 2/ v dovolaní namietal, že súd prvej inšancie v spojení s odvolacím súdom nesprávne posúdil výroky žalovaného ako skutkové tvrdenia, neuviedol žiadne dôvody, na základe ktorých dospel k záveru, že výroky žalovaného sú skutkovými tvrdeniami a vôbec sa nezaoberal argumentáciou žalovaného, že jeho výroky mali povahu subjektívnych hodnotení žalovaného, prednesením ktorých žalovaný realizoval svoje právo na slobodu prejavu. Taktiež v konaní nesprávne zaťažili žalovaného povinnosťou unesenia dôkazného bremena o absolútnej pravdivosti jeho výrokov a pri hodnotení zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti a jeho intenzity neprihliadal na okolnosti, za ktorých boli výroky žalovaného prednesené, pričom taktiež nesprávne posúdil pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v konaní. Mal za to, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku, rovnako ako tomu bolo aj v prípade pôvodného rozsudku odvolacieho súdu, s argumentáciou žalobcu uvedenou v odvolaní vôbec nevysporiadal, keď žalovanému nedal odpovede na ním nastolené podstatné skutkové a právne otázky. Napriek tomu, že aj dovolací súd v zrušujúcom uznesení označil všetky tieto skutkové tvrdenia a právne argumenty žalovaného za podstatné a právne významné pre rozhodnutie odvolacieho súdu, na ktoré mal žalovaný dosť v konaní špecifickú odpoveď, v odôvodnení napadnutého rozsudku sa nenachádza akákoľvek zmienka o tom, ako odvolací súd posúdil argumentáciu dovolateľa 2/.

38. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania v súlade s bodom 16 tohto rozhodnutia treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *García Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

39. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

40. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

41. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

42. Z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

43. Podľa § 393 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

44. Z uvedeného vyplýva, že v odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

45. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, ale aj v takom prípade je však v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá CSP povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Podobne judikatúra EŠLP (ktorá síce evyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď), trvá na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

46. Ak sa teda odvolací súd stotožní s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré nemá náležitosti odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP a uvedený nedostatok sám neodstráni, jeho rozhodnutie je potom nepreskúmateľné a takýmto arbitrárnym rozhodnutím znemožňuje strane sporu, aby uskutočňoval jej patriace procesné práva, pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov, a tým porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces.

47. V danom prípade žalovaný odôvodnil odvolanie, ktorým napadol rozsudok súdu prvej inštancie tým, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil jeho výroky ako skutkové tvrdenia, avšak neuviedol žiadne dôvody na základe ktorých dospel k tomuto záveru (t.j., že jeho výroky sú skutkovými tvrdeniami) a vôbec sa nezaoberal jeho argumentáciou, že jeho výroky mali povahu subjektívnych hodnotení, prednesením ktorých realizoval svoje právo na slobodu prejavu, pričom v zmysle konštantnej judikatúry hodnotiaci úsudok nemožno nijako dokazovať, ani skúmať jeho pravdivosť či správnosť, pretože hodnotiaci úsudok je prejavom práva na vyjadrenie názoru. Taktiež v súlade s námietkami žalovaného v konaní súd prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom nesprávne zaťažili žalovaného povinnosťou unesenia dôkazného bremena o absolútnej pravdivosti jeho výrokov a pri hodnotení zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti a jeho intenzity neprihliadali na okolnosti, za ktorých boli výroky žalovaného prednesené, pričom taktiež nesprávne posúdili pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v konaní. Mal za to, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku, rovnako ako tomu bolo aj v prípade

pôvodného rozsudku odvolacieho súdu, s argumentáciou žalobcu uvedenou v odvolaní vôbec nevysporiadal, keď žalovanému nedal odpovede na ním nastolené podstatné skutkové a právne otázky. Napriek tomu, že aj dovolací súd v zrušujúcom uznesení označil všetky tieto skutkové tvrdenia a právne argumenty žalovaného za podstatné a právne významné pre rozhodnutie odvolacieho súdu, na ktoré mal žalovaný dosť v konaní špecifickú odpoveď, v odôvodnení napadnutého rozsudku sa nenachádza akákoľvek zmienka o tom, ako odvolací súd posúdil argumentáciu dovolateľa 2/.

48. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia (v bode 37 - 47) sa len v stručnosti obmedzil na konštatovanie nesprávnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie, nerešpektujúc tým viazanosť odvolacieho súdu názorom dovolacieho súdu uvedeného v zrušujúcom uznesení z 28. mája 2020 sp. zn. 5Cdo/103/2019, vyjadrujúceho povinnosť dotvoriť dôvody rozhodnutia, a tým zamedziť nepreskúmateľnosti rozhodnutia. Odvolací súd na skutkové tvrdenia a právne argumenty žalovaného, hoci boli pre rozhodnutie o odvolaní podstatné a právne významné, nedal špecifickú odpoveď a jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné.

49. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne, čím došlo k porušeniu práva žalovaného (dovolateľa 2/) na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

50. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci došlo k zásadnému procesnoprávnemu pochybeniu odvolacieho súdu, a preto dovolaciemu súdu neostala iná možnosť, ako dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

51. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

52. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.